

CERTIFICERING STYRKER ARBEJDSMILJØET

Regler samles i ny indpakning

Politiet sætter aftryk på akkreditering

**DANAK godkendt under MLA-aftale om
CO₂-verifikation**

Nye standarder for ledelsessystemer

INDHOLD

- 2 Måling af kundernes tilfredshed
- 3 Internationalt nyt
EA indgår aftale med DG CLIMA
EA's generalforsamling blev afholdt
i Paris den 29.-30. maj 2013.
- 4 Nye regler for
arbejds miljøcertificering
- 5 Branche tager pænt imod ændringer
- 6 Middelfart går sin egen vej
- 7 Nye udgaver af akkrediterings-
bestemmelserne AB 1 og AB 2
- 8 Akkreditering – en god forretning for
samfundet
- 9 Multilateral aftale for reference-
materialer og præstationsprøvning
- 10 DANAK er godkendt under MLA-aftalen
om akkreditering af CO₂-verifikatorer
- 12 Politiet får akkreditering til at
fremkalde fingeraftryk
- 14 Ny lovgivning, hvor akkreditering
anvendes
- 14 Nye akkrediteringer/godkendelser
- 15 Nyt om standarder for bedømmelse
af ledelsessystemer
- 15 Kurser
- 16 Certificering af telte og scener på vej
- 16 Nye eller reviderede dokumenter

DANAK

Den Danske Akkrediterings- og Metrologifond
Dyregårdsvej 5B
2740 Skovlunde
Tlf.: 7733 9500
Fax: 7733 9501
www.danak.dk
danak@danak.dk

DANAK tilbyder akkreditering til virksomheder, der ønsker national og international anerkendelse af deres prøvnings- og kalibreringsydelser samt certificeringsaktiviteter og inspektion.

DANAK-NYT
Udgiver: DANAK

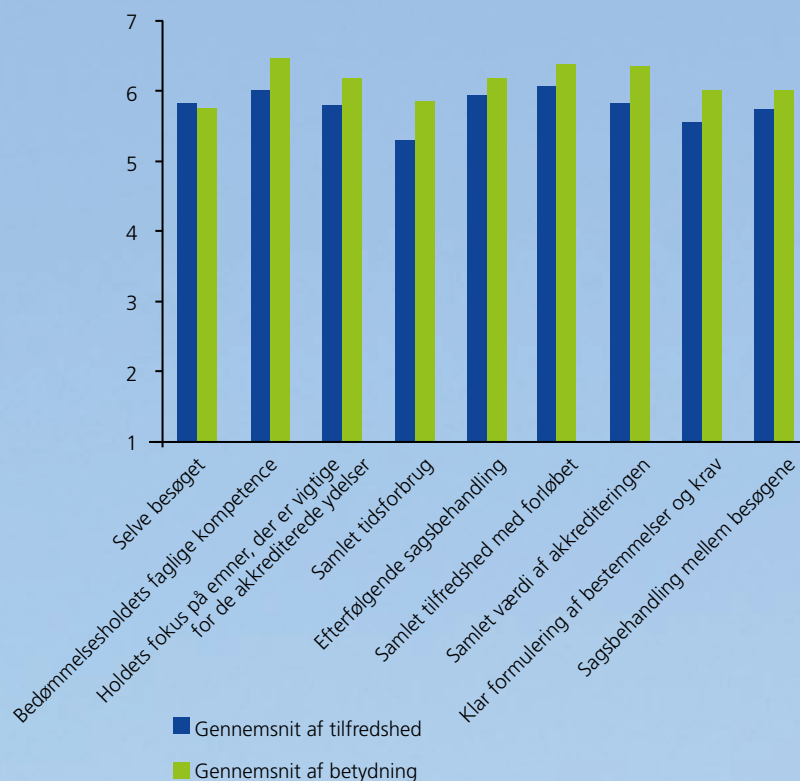
Ansvarshavende:
Jesper Høj, DANAK

Redaktion:
Søren Bennedsen, DANAK

Grafisk og teknisk produktion:
Jon Kabell ApS

Oplag: 1.500

Yderligere eksemplarer af DANAK-NYT kan rekvireres hos Anne Lumholdt, alu@danak.dk, tlf. 7733 9574 eller printes fra www.danak.dk.

Måling af kundernes tilfredshed

Søren Bennedsen, sbe@danak.dk, tlf. 77 33 95 35

DANAK har i september igangsat et nyt system for kundetilfredhedsanalyse. Når et akkrediteringsforløb afsluttes, sender vi nu en kundetilfredhedsundersøgelse med 8 spørgsmål og mulighed for at give kommentarer.

Vi har udsendt link til spørgeskemaet til 90 kunder, der har haft besøg i 2013, og hvor besøgsforløbet er afsluttet. Efter godt en uge har vi fået 29 besvarelser.

Besvarelserne tyder på en generel stor tilfredshed med DANAKs ydelser. Den gennemsnitlige tilfredshed, målt på alle spørgsmål, er 5,8 på en skala fra 1 til 7, hvor 7 er "mest tilfreds".

På det specifikke spørgsmål om samlet tilfredshed med forløbet er den gennemsnitlige tilfredshed 6,1, hvilket altså er lidt over gennemsnittet for alle spørgsmål.

Til gengæld trækkes det samlede gennemsnit lidt ned af spørgsmålet om DANAKs tidsforbrug. Her er den gennemsnitlige tilfredshed på 5,3, noget lavere end gennemsnittet. Betydningen af dette spørgsmål omkring tidsforbruget vurderes dog med et gennemsnit på 5,9 lavere end mange af de øvrige punkter, hvor betydningen gennemsnitligt vurderes til 6,1.

- Vi har sammen med karaktererne fået mange konstruktive kommentarer, som vi vil bruge i det fremtidige arbejde, siger direktør Jesper Høj, DANAK.

- Vi håber, at mange af vores kunder, der har modtaget eller fremover modtager kundetilfredhedsundersøgelsen, vil hjælpe os med at besvare den, så vi kan følge og forbedre kundetilfredsheden, tilføjer han.

INTERNATIONALT NYT

EA INDGÅR AFTALE MED DG CLIMA

Vagn Andersen, va@danak.dk, tlf. 77 33 95 36

DG CLIMA har indgået en aftale med EA om akkreditering af verifikatorer baseret på EN/ISO 14065 i kombination med forordning 600/2012 om Akkreditering & Verifikation. Aftalen indebærer, at DG CLIMA finansierer de omkostninger, EA har til peer evaluering af akkrediteringsorganer samt til fortolkning og harmonisering af anvendelsen af forordning 600/2012.

Aftalen er indgået som en Action Grant og er baseret på et arbejdsprogram, der løber frem til udgangen af februar 2015. Arbejdsprogrammet indeholder 4 hovedopgaver:

- Træning af peer evaluatore, som gennemfører peer evaluering af nationale akkrediteringsorganer for akkreditering af verifikatorer;
- Peer evaluering af mellem 25 og 30 nationale akkrediteringsorganer inden udgangen af 2014;
- Etablering af et netværk blandt akkrediteringsorganerne for at sikre en harmoniseret fortolkning af akkrediteringskriterierne og udarbejdelse af relevante fortolkningsdokumenter samt

- Udarbejdelse af fælles regler for offentliggørelse af akkrediterede verifikatorer med angivelse af de aktiviteter, som verifikatorer er akkrediteret til at udføre.

DG CLIMA har bevilget 340.000 euro til EA til gennemførelse af arbejdsprogrammet, og DANAK vil være involveret i gennemførelse af alle dele af arbejdsprogrammet. DANAK bliver kompenseret for de udgifter, der er ved deltagelse i de EA-aktiviteter, som relaterer sig til implementering af de europæiske regler for akkreditering af verifikatorer.

EA'S GENERALFORSAMLING I PARIS

Vagn Andersen, va@danak.dk, tlf. 77 33 95 36

Vagn Andersen, DANAK, er indvalgt i EA's bestyrelse.

Der blev på generalforsamlingen i maj vedtaget en resolution, som fastslår, at akkrediteringsorganer ikke må udbyde præstationsprøvnings, og at dette indføres som et vilkår for medlemskab af EA.

Baggrunden for dette er, at CEN først vil godkende ISO 17043 som en harmoniseret standard, når akkrediteringsorganerne ikke længere selv vil udbyde præstationsprøvnings, hvilket de kan i henhold til ISO/IEC 17011 (7.15.2). Ved det årlige møde i CEN /Cenelec

TC 1 den 19. september blev resolutionen taget til efterretning, og ISO 17043 forventes nu harmoniseret.

Tre nye organisationer blev godkendt som stakeholders i EA: The European Directorate for

the Quality of Medicines and Health Care of the Council of Europe (EDQM), The European Federation for Non-Destructive Testing (EFNDT) og Quality and Safety System for Specialty Food Ingredients and the Mixtures (FAMI-QS).

Norden fint repræsenteret i EA's bestyrelse.

Der var valg til EA-bestyrelsen, hvor de nordiske lande blev flot repræsenteret. Norske Geir Samuelsen er ny næstformand i EA, mens svenske Peter Kronvall blev udvalgsformand og planlægningschef Vagn Andersen, DANAK, blev indvalgt i bestyrelsen.

Følgende blev valgt til EA's bestyrelse fra 1. januar 2014:

- Formand: Thomas Facklam, Tyskland (genvalg)
- Næstformand Geir Samuelsen, Norge (nyvalg)
- EA certificeringskomité formand: Leopoldo Cortez, Portugal (genvalg)
- EA kommunikations- og publikationskomité: Peter Kronvall, Sverige (nyvalg)
- EA horisontal harmoniseringskomité: Ignacio Pina, Spanien (genvalg)
- EA inspektionskomité: Rolf Straub, Schweiz (genvalg)
- EA laboratoriekomité: Paolo Bianco, Italien (genvalg)
- EA multilaterale anerkendelseskomité, MAC: Nicole Meurée-van Laethem, Belgien (genvalg)
- Bizerka Bajzek-Brezak, Kroatien (genvalg)
- Jan van der Poel, Holland (genvalg)
- Rózsa Ring, Ungarn (genvalg)
- Vagn Andersen, Danmark (nyvalg)

NYE REGLER FOR ARBEJDSMILJØCERTIFICERING

Af Emil Dyrelund Jakobsen, edj@danak.dk, Tlf. 77 33 95 46

Arbejds miljøcertificering under de danske certificeringsordninger bliver nu udgivet i et nyt regelsæt. Dermed bliver reglerne om certificering samlet i arbejdsmiljøloven, hvor de tidligere optrådte i en selvstændig lov.

Ændringerne vedrører Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 923 af 21. oktober 2001 samt Arbejdstilsynets bekendtgørelse nr. 87 af 31. januar 2005 i kombination med DS OHSAS 18001: 2008.

Ændringerne på lovniveau medfører, at de tilknyttede bekendtgørelser vedrørende certificering og inspektion skal udgives under den nu reviderede arbejdsmiljølov.

Det betyder i alt tre nye bekendtgørelser inden for certificering og inspektion. Set fra DANAKs side er det kun de to bekendtgørelser vedrørende certificering, der spiller en vigtig rolle, idet der ikke p.t. er akkrediteret virksomheder på inspektionsområdet.

Ændringerne betyder, at Arbejdstilsynet samler reglerne for certificering i arbejdsmiljøloven.

- Tidligere havde man en selvstændig lov, så der er tale om en regelforenklingslov, hvor man kan ophæve en hel lov, siger Niels Kofod, chefkonsulent i Arbejdstilsynet.

Oprindeligt var certificering af arbejdsmiljø lovæssigt koblet sammen med regler om arbejdsmiljøafgift. Eftersom regler om opkrævning af arbejdsmiljøafgift – med mulighed for tilbagebetaling ved anerkendt certificering – er ophævet for mange år siden, var der kun certificering tilbage i den lovgivning.

Ændrede krav til virksomheder

For virksomhederne er der i forbindelse med regelsættet og de nye bekendtgørelser indført enkelte ændringer i lovgivningen og ordningen, der blandt andet indebærer, at certificeringsorganerne får en ny oplysningspligt.

- Tidligere skulle eksempelvis certificerede virksomheder fortælle os i Arbejdstilsynet, om de ønskede en kronemønt. Nu bliver det op til certificeringsorganerne at indberette det, siger Niels Kofod.

Regelændringen gør det nemmere for den enkelte virksomhed. Samtidig skal den sikre Arbejdstilsynet et bedre overblik over de virksomheder, der er indehavere af et anerkendt arbejdsmiljøcertifikat.

- Det er vigtigt, at vi har et fuldstændigt overblik, fordi virksomheder med et anerkendt certifikat eksempelvis fritages for det risiko-baserede tilsyn, oplyser Niels Kofod.

Krav til besøghyppighed

Nyt er også krav om angivelse af produktionsenheder på arbejdsmiljøcertifikater samt krav om, at alle produktionssteder, omfattet af certificeringen, skal besøges mindst én gang i løbet af 2 certificeringscykler (6 år). Der har hidtil været et tilsvarende krav i DANAKs akkrediteringsbestemmelse for arbejdsmiljøcertificering, men det bliver nu præciseret og en del af betingelserne for Arbejdstilsynets anerkendelse af arbejdsmiljøcertifikaterne

Endelig er der en ændring i certificeringsordningen, som indebærer, at det relevante certificeringsorgan får besked elektronisk, hver gang Arbejdstilsynet har givet en afgørelse, herunder påbud, på en certificeret virksomhed. Certificeringsorganet får oplysning om den tekst, der er angivet i forbindelse med den gule eller røde smiley på hjemmesiden.

Før certificeringsorganer kan udstede arbejdsmiljøcertifikater efter det nye regelsæt, skal akkrediteringerne opdateres til at omfatte det nye regelsæt i akkrediteringernes gyldighedsområder.

DANAK har udgivet en akkrediteringsmeddelelse: AMC 13 – Akkreditering til certificering af arbejdsmiljøledelsessystemer – Implementering af nye bekendtgørelser fra Arbejdstilsynet med fremgangsmåde for opdatering af akkreditering.

Branche tager pænt imod ændringer

Søren Bennedsen, sbe@danak.dk, tlf. 77 33 95 35

Store virksomheder påvirker leverandørerne, mener Karsten Høj.

Kronesmiley er vigtig for virksomhedens image omkring arbejdsmiljø, mener Jakob Top

Med de nye regelændringer inden for certificering på arbejdsmiljøområdet følger også nye opgaver for certificeringsorganerne. Det er dog opgaver, der synes overkommelige - og som bliver modtaget med forståelse i branchen.

Certificeringsorganerne bliver nu pålagt at besøge alle produktionsenheder inden for 6 år – eller 2 certificeringsperioder. Det gør de faktisk også nu, men myndighederne ønsker at sikre sig, at der ikke bliver slækket på denne indsats.

- Det er udmærket, at dette bliver præciseret. Så er dette konkurrenceparameter ligeligt fordelt, siger Jakob Top, lead auditor hos Bureau Veritas - et af fem certificeringsorganer, der af DANAK er akkrediteret til certificering af arbejdsmiljø/ledelsessystemer.

De øvrige fire er DS Certificering, Det Norske Veritas, Force Certification og Dancert.

Hos DS Certificering påpeger Karsten Høj, ledende auditor og fagspecialist på arbejdsmiljø, at denne besøghyppighed allerede gælder for de organer, der er akkrediteret i Danmark af DANAK.

- Men certificeringsorganer på udenlandske akkrediteringer er ikke underlagt kravet. Nu sker der en harmonisering og fremtidssikring, siger Karsten Høj, der understreger, at de danske certificeringsorganer ikke er interesseret i at se ordningens kvalitet forringet.

oplysninger til Arbejdstilsynet. Denne udveksling med kunden tager typisk flere arbejds-gange, siger han.

Jakob Top fra Bureau Veritas nøjes med at konstatere, at selskaberne nu skal løse en opgave, som skal give Arbejdstilsynet en lettere prioritering af sine ressourcer.

Tilsynet har brug for et overblik over kron-smiley-ordningen, der fritager virksomheder fra en del besøg fra Arbejdstilsynet. Når en virksomhed har fået et certifikat på sit arbejdsmiljø, har den ret til en kron-smiley fra Arbejdstilsynet, og dette vil fremgå af tilsynets hjemmeside.

Godt for virksomhedens image

Jakob Top mener, at denne kron-smiley-ordning kan have stor betydning for, hvordan omverdenen opfatter en virksomheds arbejde med arbejdsmiljøet.

- Det er jo let via en søgning på Google at se, hvordan virksomheden står i forhold til arbejdsmiljøet, siger han.

Dermed kan både andre virksomheder og for eksempel jobansøgere danne sig et hurtigt overblik og via kron-smileyen få et positivt indtryk af virksomheden.

Jakob Top ser certificering som en systematisk opfølgning, som giver øget opmærksomhed i virksomheden – også om den enkelte aktørs rolle og ansvar.

Skal holde Arbejdstilsynet orienteret

Et andet krav til selskaberne er, at de nu skal holde Arbejdstilsynet orienteret om tildeling og tilbage-trækning af certifikater. Karsten Høj kalder dette "en hensigts-mæssig justering".

- I dag skal vi lave aftaler med hver virksomhed om at videregive

Han oplever, at virksomhederne er glade for de input, som certificeringen giver – men også, at de har fokus på at få værdi ud af processen. For Bureau Veritas betyder det, at processen ikke må ende i fejlfinding og papirkontrol, men også skal bidrage til at skabe værdi for virksomheden, for eksempel i form af større medarbejdertilfredshed.

Private starter et andet sted

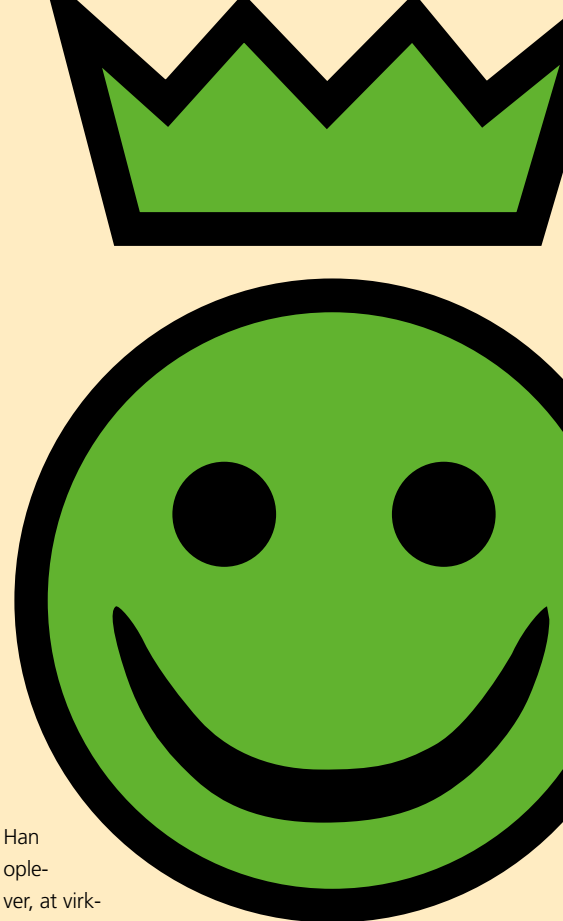
Karsten Høj fra DS Certificering påpeger, at certificeringsordningen er rimelig populær hos både private og offentlige virksomheder – dog med den forskel, at for eksempel virksomheder i industrien typisk starter med certificering af kvalitet og miljø, inden de går videre til arbejdsmiljøet.

- I det offentlige er arbejdsmiljøcertificering mange steder noget af det første, man tager fat på, siger han.

Større virksomheder vil ved en certificering typisk påvirke deres leverandører og underleverandører i samme retning, og det samme kan siges om større kommuner i forhold til leverandører.

Ifølge Karsten Høj spiller certificeringsorganerne blandt andet den rolle, at de får virksomhederne til at fokusere på de konkrete handlinger, der skal til for at leve op til lovgivningen.

- Vi har en ret god lov om arbejdsmiljø. Men den bliver ikke altid oversat så effektivt i virksomhederne, siger Karsten Høj.

MIDDELFART GÅR SIN EGEN VEJ

Søren Bennedsen, sbe@danak.dk, tlf. 77 33 95 35

- Vi tør give mere los, siger Henrik Mott Frandsen

En af de "kunder", der har erfaring med arbejdsmiljøcertificering, er Middelfart Kommune. Her har man arbejdet i tre-et-halvt år på at certificere alle kommunale arbejdspladser - i alt 3500 medarbejdere fordelt på 120 matrikler.

Arbejdsmiljøleder Henrik Mott Frandsen, Middelfart Kommune, vurderer, at der især er kommet to vigtige effekter ud af certificeringen.

- Vi er blevet stærke i at formulere, hvad et godt arbejdsmiljø er for os. Og vi har fået ryddet op og fået styr på, hvad vi bruger og ikke bruger i forhold til et godt arbejdsmiljø, siger Henrik Mott Frandsen.

Reglerne lå i skuffen

Regler og instrukser var der således mange af rundt i kommunen. Men de lå ofte i skuffer uden at blive brugt. Nye og velmente instrukser røg så også ned i skuffen til det øvrige materiale.

- Nu har vi kun det, vi bruger, og som giver mening i forhold til et godt arbejdsmiljø, siger Henrik Mott Frandsen.

Reglerne er delt på tre niveauer: Niveau 1 er overordnede regler fra for eksempel byrådet. Niveau 2 er regler for eksempelvis alle skoler. Og niveau tre – og dem er der langt flest af – er regler for den enkelte institution.

- Vi tør give mere los i retning af en mere decentral politik, siger Henrik Mott Frandsen. Det tilskriver han, at man har fået et bedre overblik og dermed også kan se, hvad der virker på den enkelte arbejdsplads.

- På et område som sygefravær vil man traditionelt på en stor arbejdsplads som vores

have en central politik. Men med overblik over hver enkelt arbejdsplads kan vi se, at det, der giver mening på én arbejdsplads, ikke nødvendigvis giver mening på en anden, siger Henrik Mott Frandsen.

I stedet kan hver arbejdsplads nu lave sin egen politik.

Kronen på værket

Middelfart har grebet certificeringsopgaven lidt utraditionelt an. Det har ført til et stort projekt med mange aktører.

- Det kræver en hulens masse. Men så bliver resultatet også bedre, vurderer Henrik Mott Frandsen.

Han mener, at Arbejdstilsynets kronesmiley er kronen på værket efter indsatsen.

- I vores organisation har det været vigtigt at få den anerkendelse. Vi har lavet et stort stykke arbejde, men kan så også dokumentere det, siger Henrik Mott Frandsen.

En kronesmiley

- fremgår af Arbejdstilsynets hjemmeside, hvis virksomheden ønsker det
- signalerer, at virksomheden har gjort en ekstraordinær indsats for at sikre en høj standard inden for arbejdsmiljø
- viser, at virksomheden har et akkrediteret arbejdsmiljøcertifikat, der opfylder Arbejdstilsynets krav
- begrænser omfanget af tilsynsbesøg fra Arbejdstilsynet

NYE UDGAVER AF AKKREDITERINGS- BESTEMMELSERNE AB 1 OG AB 2

Allan Munck, DANAK, amu@danak.dk, tlf. 77 33 95 45

AB 1 og AB 2, der er gældende for alle virksomheder, som er akkrediterede af DANAK, blev udgivet i reviderede udgaver i august. Revisionen er gennemført for at indføre beslutninger truffet i organisationerne for akkreditering, EA, ILAC og IAF, samt i EU. Desuden har DANAK vurderet, at der var behov for at tydeliggøre forståelsen af akkrediteringsstandardernes krav samt tilføje krav vedrørende praktiske forhold.

Inden udgivelsen blev der gennemført en høringsrunde til alle DANAKs kontaktpersoner, og der kom mange konstruktive tilbagemeldinger, som medførte en række tilretninger inden udgivelserne.

EA, ILAC og IAF

Når virksomheder arbejder på tværs af landegrænser, er der i akkrediteringsorganisationerne og i EU besluttet regler for akkreditering og for akkrediteringsorganernes bedømmelse. Det vil normalt være akkrediteringsorganet i det pågældende land, som skal give akkreditering og/eller udføre bedømmelse. Reglerne er nu beskrevet i AB 1.

For at øge anerkendelsen af akkrediteringer er det besluttet i EA, at akkrediteringsdoku-

menter skal henvise til EAs multilaterale aftale (MLA), og at akkrediterede virksomheder kan henvise til EA MLA på rapporter for akkrediterede ydelser. Dette gælder naturligvis kun for de ydelser, som er omfattet af EAs MLA, og disse ydelser fremgår af DANAKs hjemmeside. Reglerne herfor er nu beskrevet i AB 2. Her findes også regler for anvendelse af mærker fra IAF og ILAC, og det fremgår ligeledes af DANAKs hjemmeside, hvilke typer akkreditering disse mærker må anvendes til. I bilagene til AB 2 ses eksempler på akkrediteringsmærker, og DANAK kan nu på forespørgsel sende filer til vore kunder med disse mærker for den enkelte akkreditering.

Det er besluttet, at akkreditering til CO₂-verifikation skal gives efter ISO 14065 i stedet for som tidligere efter standarden for produktcertificering, og der er derfor oprettet et selvstændigt akkrediteringsmærke herfor.

Fortolkning af standarder og praktiske forhold

Det kan virke selvfølgeligt, at en akkrediteret virksomhed skal være kompetent til det, den er akkrediteret til. Alligevel er det vurderet hensigtsmæssigt at tydeliggøre i AB 1, at en virksomhed til hver en tid skal kunne demon-

strere, at den fortsat råder over opdateret kompetence på akkrediteringsområdet.

DANAK har erfaret, at det for nogle akkrediteringer med meget forskelligartede områder kan være hensigtsmæssigt at opdele bedømmelsen, rapporteringen m.v., og det kan i nogle tilfælde være u hensigtsmæssigt, at en afgørelse på et område skal afvente afslutning af aktiviteter på et andet område. På grundlag heraf er der i AB 1 åbnet op for, at man i dialog med den akkrediterede kan beslutte at afgrænse den enkelte akkreditering, så processen effektiviseres. Dette er primært tænkt anvendt ved behandling af ansøgninger.

Når en akkreditering er ophørt, kan det i nogle tilfælde være vanskeligt for DANAK at forholde sig til de akkrediterede ydelser, der er udført inden ophøret. I sådanne tilfælde er det nu beskrevet i AB 1, at DANAK kan offentliggøre information om forholdene.

Alle de specifikke ændringer fremgår af nedenstående oversigt.

Ændringer i AB 1

- Tydeliggjort, at akkreditering gives til én juridisk enhed.
- Vilkår tilføjet for akkreditering på tværs af landegrænser.
- Omfanget af DANAK-akkreditering tydeliggjort: omfatter kun én akkrediteringsstandard, men kan være tilføjet standarder i kombination med denne.
- Krav om kontaktperson i forhold til DANAK.
- Forenkling ved ansøgning om ændring af akkreditering.
- Krav om at akkrediteret virksomhed skal opretholde kompetencen er tydeliggjort.
- Beskrivelse indført om frivillig suspendering af akkreditering.
- Tilføjelser til afsnit om ophør af akkreditering.
- DANAK fralægger sig ansvar i visse situationer.
- Nyt afsnit vedrørende klager – udbygning af beskrivelse i bekendtgørelse om akkreditering.

Ændringer i AB 2

- Indført mulighed for at henvise til EA MLA på dokumenter.
- Selvstændigt mærke for CO₂-verifikation.
- Tilføjelse af to akkrediteringsstandarder: ISO 17043 og ISO 14065.
- Ændrede krav vedrørende manglende brug af DANAK-mærke under særlige forhold.
- Nyt afsnit om misvisende henvisning til DANAK-akkreditering.
- Tilføjet henvisning til DANAKs hjemmeside med en liste over de typer akkreditering, hvor der må henvises til EA, ILAC og IAF.

AKKREDITERING – EN GOD FORRETNING FOR SAMFUNDET

Søren Bennedsen, sbe@danak.dk, tlf. 77 33 95 35

Akkreditering er en god forretning for samfundet. Det viser en analyse af de økonomiske fordele ved akkreditering i Storbritannien.

Dr. Ray Lambert og Dr. Marion Frenz står bag rapporten om akkrediteringsværdi.

Ifølge analysen bringer akkrediteringen økonomiske fordele i milliardklassen med sig.

Analysen tager udgangspunkt i, at akkreditering bidrager til at skabe et mere effektivt marked og øget gennemsigtighed om markedsaktørers kompetencer og de ydelser og produkter, der udbydes.

Dermed kan virksomheder lettere finde frem til leverandører, hvor de kan have fuld tillid til leverandøren og til kvaliteten af de produkter, som udbydes. Det betyder sparede udgifter til selv at skulle afklare forskellige udbyderes kompetencer.

Den britiske analyse viser, at virksomheder er klar til at betale en merpris for produkter og ydelser, som udbydes af en akkrediteret virksomhed. Den samlede merpris vurderes i Storbritannien til 295 millioner pund - eller godt 2,5 milliarder danske kroner.

Dertil kommer yderligere gevinster i samme størrelsesorden "downstream" for de virksomheder, der køber de akkrediterede ydelser.

I alt når rapporten op på et samlet skønnet overskud på 600 millioner pund om året – eller godt fem milliarder danske kroner.

Kortlægningen er foretaget af Dr. Ray Lambert og Dr. Marion Frenz ved Birkbeck, University of London på vegne af det britiske erhvervsministerium.

Flere gevinster kommer til

Udover den gevinst, som forskerne mener at kunne sætte tal på, er der andre gevinster, som nok har stor værdi for samfundet, men som det kan være svært umiddelbart at

sætte tal på: styrket innovation, øget produktivitet, bedre resultater i sundhedssystemet og en større sikkerhed i forskellige dele af samfundets liv.

Erhvervslivet får fordel af den måletekniske og conformity assessment-infrastruktur, som akkrediteringssystemet stiller til rådighed for erhvervslivet ved akkreditering af laboratorier samt certificerings- og inspektionsorganer.

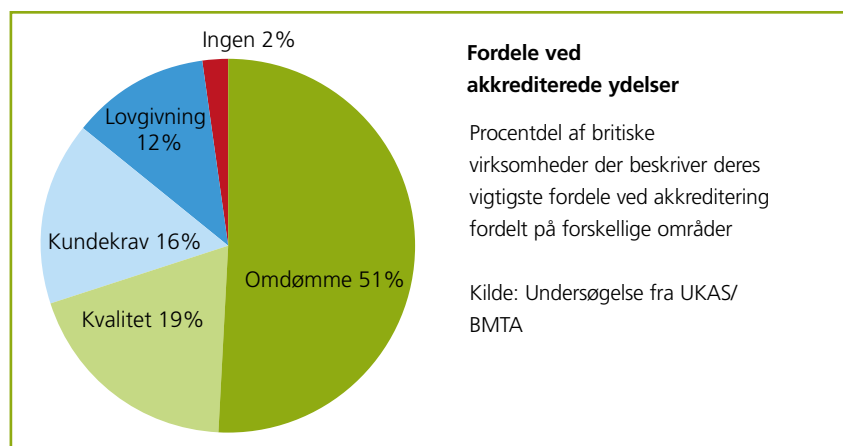
Også fordelene via øget handel på tværs af landegrænser som følge af den gensidige

Bedre kvalitet i virksomhedens ydelser eller behovet for at leve op til kunders krav eller kravene i lovgivning blev fremhævet af færre af de adspurgte virksomheder.

Omregnet til danske forhold

Hvis man kan "oversætte" de britiske resultater til danske forhold, vil gevinsten ved akkreditering i Danmark kunne vurderes til flere hundrede millioner kroner årligt.

Det britiske akkrediteringssystem varetager langt hen ad vejen en rolle, som svarer til de opgaver DANAK og de akkrediterede virk-

Fordele ved akkrediterede ydelser

Procentdel af britiske virksomheder der beskriver deres vigtigste fordele ved akkreditering fordelt på forskellige områder

Kilde: Undersøgelse fra UKAS/BMTA

anerkendelse af akkreditering mellem landene kan være svært at opgøre som et målbart tal.

Især vigtigt for små og mellemstore virksomheder

Som led i analysen har man gennemført en undersøgelse blandt akkrediterede kunder hos UKAS. Den viser, at især små og mellemstore virksomheder lægger stor vægt på værdien af en akkreditering. Henholdsvis 86 og 88 procent af akkrediteringskunder i denne type virksomheder svarede, at akkreditering var af stor betydning for deres virksomhed.

Blandt de største virksomheder svarede omkring 75 procent, at akkreditering er af stor betydning for virksomheden.

Den vigtigste grund til at få en akkreditering, er ifølge virksomhederne selv, et styrket image på markedet.

somheder udøver i Danmark, vurderer Vagn Andersen, planlægningschef i DANAK.

- Den britiske rapport viser, at der er meget store fordele for samfundet ved systemet med akkreditering. Akkrediterede virksomheder er vigtige brikker i den teknologiske infrastruktur, som erhvervslivet benytter til sikring af måleteknisk sporbarhed og til implementering af kvalitetsledelsessystemer i virksomhederne, siger Vagn Andersen.

- Det er betryggende for os at vide, at der synes at være klare samfundsøkonomiske fordele ved akkrediteringssystemet baseret på internationale standarder, hvilket også letter virksomhedernes eksport, da akkreditering har udviklet sig til et globalt system, som bidrager til at fjerne tekniske handelshindringer, slutter Vagn Andersen.

MULTILATERAL AFTALE FOR REFERENCEMATERIALER OG PRÆSTATIONSPRØVNING

Erik Øhlenschläger, eoe@danak.dk, Tlf. 77 33 95 60

En multilateral aftale, MLA, der skal sikre gensidig anerkendelse af akkrediteringer inden for præstationsprøvning og certificering af referencematerialer, er på vej

ILAC vedtog tilbage i 2004 en resolution om at det var muligt at akkreditere til certificering af referencematerialer efter ISO guide 34 i kombination med ISO 17025. På basis af denne resolution har mange akkrediteringsorganer bedømt og akkrediteret producenter af certificerede referencematerialer med henblik på videregivelse af sporbarhed.

I 2012 vedtog ILAC en ny resolution om at akkreditere til certificering af referencematerialer alene efter ISO guide 34:2009, som siden 2004 var blevet revideret og opdateret indholdsmæssigt, så ISO 17025 ikke længere var nødvendig at anvende i kombination med ISO guide 34.

Sideløbende med akkreditering af producenter af referencematerialer (Reference Materials Providers, RMP) har akkreditering af udbydere af præstationsprøvninger (Proficiency Testing Providers, PTP) fundet sted. Først efter ISO 17025 i kombination med ILAC G13, og siden udgivelsen af ISO 17043 alene efter denne standard.

Forberedelse til etablering af MLA

Akkrediteringsorganerne på verdensplan har en del erfaring med akkreditering af PTP og RMP, idet der dog i de fleste lande kun er få virksomheder akkrediteret hertil.

Til gengæld bevæger PTP- og RMP-ydelser sig ofte langt over mange landegrænser, og derfor kan der være behov for at have en multilateral aftale, MLA, så man kan fæste lid til udbydere langt uden for egne landegrænser.

Derfor har EA's General Assembly i 2012 bedt EA's laboratoriekomité undersøge muligheden for at etablere en MLA for disse to akkrediteringsprodukter. Laboratoriekomitéen har siden nedsat en såkaldt "task force group" til at undersøge, om det er muligt og i overensstemmelse med EA's egne regler at etablere en MLA på området.

Anbefalingerne fra denne gruppe blev behandlet på mødet i EA's laboratoriekomité medio september 2013 og resulterede i en indstilling til EA's horisontale harmoniseringskomité (HHC) og EA's MLA-komité om at arbejde med at etablere sådanne MLA'er kan fortsætte, idet der ikke ses noget behov for udvikling af særlige guidelines for området.

På nuværende tidspunkt har den asiatiske region af akkrediteringsorganer (APLAC) allerede etableret en gensidig anerkendelsesaftale for RMP.

Hvornår får vi en MLA for PTP og RMP?

I bedste fald vil det praktiske arbejde omkring hvordan bedømmelser af EA-medlemmerne skal udføres kunne gå i gang i 2014.

I indstillingen fra laboratoriekomitéen til EA's MLA-komité er i øvrigt en anbefaling om at revurdere evalueringsprocessen af akkrediteringsorganerne i EA, da der er stor fare for en dramatisk forøgelse af antallet af peer evaluatorer til at dække PTP- og RMP-aktiviteterne.

Uanset hvordan disse overvejelser falder ud, er det en betydelig udfordring at etablere en peer evalueringsmodel for disse to områder, som både er meget ens, men som også omfatter virksomheder, der adskiller sig mindst lige så meget som kalibrering og prøvning.

Til gengæld har mange af disse virksomheder tæt tilknytning til prøvning hhv. kalibrering, hvilket ville kunne udnyttes ved en effektiv udnyttelse af allerede etablerede processer for evaluering af akkrediteringsorganerne.

I alle tilfælde er det lidet sandsynligt at en MLA vil være operationel før i løbet af 2015-2016.

Hvad er en MLA:

- En MLA er en aftale, hvor landenes akkrediteringsorganer gensidigt anerkender hinandens akkrediteringer.
- MLA står for Multilateral Agreement.
- Formålet er at skabe tillid hos myndigheder og virksomheder til de rapporter og certifikater, som udstedes af de virksomheder, der er akkrediteret i de lande, hvor man har underskrevet aftalen.

Peer evaluering:

- Akkrediteringsorganer, der vil ind under aftaler hos EA, IAF eller ILAC (ILAC Arrangement), skal gennem en peer evaluering fra andre akkrediteringsorganer.
- Både ILAC og IAF bygger i høj grad på de regionale MLA-aftaler, herunder EA's aftale i Europa og APLAC's aftale i Asien.
- På regionalt niveau i Europa bliver akkrediteringsorganer peer evalueret af repræsentanter fra andre medlemmer af EA.
- Regionerne bliver peer evalueret af ILAC.

De gensidige anerkendelsesaftaler omfatter:

- EA MLA: Kalibrering, prøvning, certificering, inspektion og verifikation.
- IAF MLA: Certificering af ledelsessystemer og produkter.
- ILAC Arrangement: Kalibrering, prøvning, inspektion.

DANAK ER GODKENDT UNDER MLA-AFTALEN

Vagn Andersen, va@danak.dk, tlf. 77 33 95 36

På EA's MLA-komitémøde i oktober er DANAK blevet godkendt som medlem af MLA'en for akkreditering af verifikatorer baseret på EN ISO 14065.

Dermed er det sikret, at virksomheder, som skal have deres CO₂-udledninger verificeret i henhold til Energistyrelsens og EU's regler i første kvartal 2014, kan anvende danske verifikatorer, akkrediteret af DANAK.

Desuden vil danske verifikatorer kunne udføre verifikationsopgaver for virksomheder i udlandet, da de udenlandske myndigheder er forpligtet til at anerkende verifikationsrapporter, som er udarbejdet af DANAK-akkrediterede verifikatorer.

I 2013 er der indført nye regler for verifikation af virksomheders CO₂-udledninger. De nye krav følger af Kommissionens forordning 600/2012 om Akkreditering & Verifikation, som ved akkreditering skal anvendes i kombi-

nation med EN ISO 14065 Drivhusgasser – Krav til validerings- og verifikationsorganer.

DANAK peer evalueret i 2012

DANAKs opfyldelse af kravene til akkreditering af verifikatorer baseret på EN ISO 14065 blev bedømt af EA ved peer evaluering af DANAK i 2012. Efter svar på kommentarer og lukning af de afvigelser, som blev konstateret ved evalueringen, blev den endelige rapport om DANAKs akkreditering af verifikatorer drøftet ved det seneste EA MAC-møde. MAC besluttede, at DANAK opfylder samtlige krav og dermed kan underskrive EA MLA'en for verifikation.

Evalueringsrapporter fra en række andre lande blev også drøftet ved MAC-mødet, og følgende lande kan også underskrive MLA'en for verifikation: England, Estland, Finland, Frankrig, Rumænien, Spanien, Sverige, Tjekkiet og Østrig.

Alle underskrivere skal dog senest 1. juni 2014 sende en rapport til EA om overvågning af verifikationsaktiviteter, som akkrediterede verifikatorer skal gennemføre hos virksomheder i første kvartal af 2014.

EA vil på sin hjemmeside offentliggøre hvilke akkrediteringsorganer der er peer evalueret til akkreditering af verifikatorer.

Peer evaluering afsluttet inden udgangen af 2014

Akkrediteringsorganer i Europa skal i henhold til de nye regler for akkreditering af verifikatorer være peer evalueret af EA med et positivt resultat.

Kravet i forordning 600/2012 er, at peer evalueringen af akkrediteringsorganer skal være afsluttet inden udgangen af 2014.

En række akkrediteringsorganer fra andre europæiske lande vil blive peer evalueret af EA inden udgangen af 2014. Dermed får de

OM AKKREDITERING AF CO₂-VERIFIKATORER

også mulighed for at dokumentere, at de opfylder kravene og dermed blive medunderskrivere af EA MLA'en for verifikation, hvis de som DANAK opfylder alle kravene.

Kommissionens forordning om akkreditering og verifikation indeholder en overgangsperiode for peer evaluering af de nationale akkrediteringsorganer. Det er ikke praktisk muligt for EA at få peer evalueret 25-30 akkrediteringsorganer i løbet af 2 år.

Derfor kan akkrediteringsorganer, som allerede har underskrevet EA MLA'en for andre akkrediteringsaktiviteter, blive bedømt efter undtagelsesbestemmelsen i Artikel 64 (4) – dog skal en fuld peer evaluering være afsluttet senest efter 3 år.

Nationale myndigheders pligt til at anerkende rapporter fra akkrediterede verifikatorer vil også gælde verifikatorer fra de lande, hvor peer evalueringerne er afsluttet i 2014.

I 2013 er der indført nye regler for verifikation af virksomheders CO₂-udledninger. De nye krav følger af:

- Kommissionens forordning 600/2012 om Akkreditering & Verifikation og
- forordning 601/2012 om overvågning og rapportering af drivhusgasemissioner i medfør af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/87/EF.

Fremover skal verifikatorer opfylde kravene i forordning 600/2012 og være akkrediteret efter EN ISO 14065 Drivhusgasser – Krav til validerings- og verifikationsorganer.

- Verifikationsprocessen skal tilrettelægges så kapitel II i forordningen er opfyldt.
- Verifikatorer skal desuden opfylde kravene i kapitel III.
- Reglerne for akkreditering af verifikatorer fremgår af kapitel IV i forordningen.
- Kravene, som de nationale akkrediteringsorganer skal opfylde, er indeholdt i kapitel V. I artikel 64 fremgår det, at det nationale akkrediteringsorgan skal være peer evalueret af EA med et positivt resultat.

Er dette sket, skal myndigheder i andre lande

- anerkende akkrediteringscertifikater udstedt af nationale akkrediteringsorganer
- anerkende akkrediterede verifikatorers ret til at udføre verifikationsaktiviteter i andre lande inden for det område, som de er akkrediteret til, jf. Artikel 66.

Politiets laboratoriearbejde er nu akkrediteret. Fotos : Johnny Thomsen, Foto/Video Gruppen NKC KTS.

POLITIET FÅR AKKREDITERING TIL

Søren Bennedsen, sbe@danak.dk, tlf. 77 33 95 35

Når politiet fremkalder fingeraftryk i forbindelse med kriminalsager, bliver de nu behandlet i henhold til den gældende laboratoriestandard - DS/EN ISO/IEC 17025. Det er blevet en realitet, efter at DANAK har tildelt Rigspolitiet en akkreditering på området.

Der er tale om den første akkreditering af politiets arbejde, og da Fingeraftryksafsnittet Kriminalteknisk Sektion på Slotsherrensvej i Vanløse er politiets nationale - og eneste - fingeraftrykslaboratorium, bliver der også tale om en unik akkreditering.

Politiet overvejer dog, om flere af de kriminaltekniske områder også skal omfattes af en akkreditering.

Glæde og stolthed hos politiet

Der var glæde og stolthed hos politiets folk, da de af sektionsleder Erik Øhlenschläger, DANAK, fik overrakt beviset på akkrediteringen.

- Ændringen af en virksomhedskultur er ikke noget nogle få eller nogle ledere gør. Det kræver, at alle er involveret og trækker i samme retning, sagde vicepolitiinspektør Hans Henrik Jensen, Rigspolitiet, ved overrækkelsen.

Han erkendte, at projektet med at gøre sig klar til akkreditering havde været en stor udfordring og tæt på at kuldsejle undervejs. I første omgang fik man rettet op ved at hente hjælp hos en konsulent, der bistod politiets folk med råd og vejledning.

Senere løb man ind i problemer med et nyt dokumenthåndteringssystem og problemer med at skaffe økonomiske midler til et nyt

adgangskontrolsystem og til fysisk ombygning - da Rigspolitiet er i færd med at opføre et nyt kriminalteknisk center på en anden lokalitet.

Nu er man nået i mål – og det med optimisme. - Vores kvalitetssystem vil give et vældigt løft til vores forretning, resultater og omdømme, lød det fra vicepolitiinspektøren.

Kick-off sidst i 2011

Selve processen med akkreditering gik i gang med et kickoff-møde sidst i 2011 og derefter en egentlig start på projektet i januar 2012. Der var dog tale om en stor mundfuld, idet Rigspolitiet samtidig også havde travlt med at håndtere andre store opgaver, blandt andet konsekvenserne af den seneste politireform. Den første store test af projektet kom i form af en intern audit i starten af i år. Den afslørede, at man i projektet var, hvor man skulle være - til stor lettelse for Hans Henrik Jensen. Siden fulgte besøget af bedømmelsesholdet fra DANAK bestående af en ledende assessor og en teknisk assessor.

- En hård omgang. Meget seriøst og grundigt, hvor der blev gået til vaflerne, var Hans Henrik Jensens oplevelse af dagen.

Han kunne dog slutte den af med at skænke sig selv et godt glas rødvin som belønning for halvdanet års arbejde. 17 afvigelser blev det til - og de fleste forholdsvis enkle at rette op på.

Truet med udsmidning

Rigspolitiet har fået fokus på processen med akkreditering af to grunde. For det første, fordi den fælleseuropæiske organisation af kriminaltekniske laboratorier, ENFSI, truede med at smide medlemmer ud, hvis de ikke var akkrediteret inden maj 2013.

Det ville ifølge Hans Henrik Jensen betyde, at Kriminalteknisk Sektion ville blive udelukket fra den fælles udvikling af blandt andet nye metoder, som i dette miljø foregår i et samarbejde på tværs af landegrænserne. En anden "trussel" lidt længere ude i horisonten var EU' s rammeafgørelse fra 2009. Den stiller krav om, at laboratorier på fingeraftryksområdet skal være akkrediteret senest ved udgangen af november 2015.

For laboratorier, der arbejder med DNA-spor, var fristen sat til 2013. Retsgenetisk Afdeling ved Københavns Universitet har dog været akkrediteret på dette område siden 1998. Ifølge Hans Henrik Jensen betød disse to krav, at der åbnede sig et "mulighedernes vindue", hvor det kunne lykkes at få projektet igennem højere oppe i organisationen.

Nye rutiner for de ansatte

For de ansatte har det været nødvendigt i noget omfang at ændre i vante rutiner eller måder at gøre tingene på.

Men kvalitetsansvarlig Michael Hastrup, der i høj grad har været drivende kraft i projektet, glæder sig over, at hans kolleger henad vejen har vendt en tidlig skepsis til aktiv deltagelse og forslag til at forbedre arbejdsprocesserne yderligere.

Samtidig er man nået til en positiv erkendelse, når det gælder om at markere, hvis der sker afvigelser.

- Vi har opnået en god fælles forståelse for, at det med hensyn til afvigelser ikke handler om at pege fingre ad enkelte medarbejdere, men at det handler om at forbedre vores systemer, siger Michael Hastrup.

Michael Hastrup lover ikke højere opklaringsprocent.

RIGSPOLITIET

Kriminalteknisk
Sektion

AT FREMKALDE FINGERAFTRYK

Ansvar for kompetence i dagligdagen er nu lagt mere over på organisationen end på den enkelte.

Hvor man før blev grunduddannet og derefter fik kompetencer i takt med stigende erfaring, så står programmet i dag på kompetence og vedligeholdelsesuddannelse.

- Det er for at se, om virksomheden udfører sit ansvar for at holde medarbejderen kompetent, siger Michael Hastrup.

Han bliver nu centralt kvalitetsansvarlig for projektets fortsatte succes sammen med en stedfortræder. Desuden skal projektet holdes oppe med hjælp fra ni "ambassadører" i ni forskellige faggrupper.

Mere detaljeret billede af arbejdet

Ifølge Michael Hastrup har akkrediteringsprocessen gjort, at man har fået et mere detaljeret billede af arbejdsgangene. Man har kunnet stille skarpt på de enkelte delprocesser og dermed afsløre, om der visse steder er for mange ting, der rammer det samme nåleøj. Konkret har man fået ændret i processer med transport og vandring af spor og effekter. Der er indrettet specielle rum, så man hele tiden har styr på effekterne. Det kan have værdi, hvis en politistation ringer med ændringer til en undersøgelse - så skal man på Kriminalteknisk Sektion hurtigt kunne finde materialet.

Man har også valgt at investere i stregkode-scannere, der både giver en bedre sporbarhed og sparer tid i processen.

Michael Hastrup vil ikke love, at akkrediteringsarbejdet vil føre til højere opklaringsprocenter.

- Men det giver måske udbytte i nogle sager, hvor vi ikke kan komme videre. Så skal vi gøre status, og se på, hvad der er af muligheder og gå tilbage for at tage fat i de mange effekter igen. Der har vi nu med kvalitetsledelsessystemet fået nemmere ved at skabe os et overblik, siger Michael Hastrup.

Positiv oplevelse for DANAK

For sektionsleder Erik Øhlenschlæger har samarbejdet med politiets folk været en positiv oplevelse.

- De har forberedt sig grundigt og seriøst og sat sig virkelig meget ind i akkrediteringsstandarden, siger Erik Øhlenschlæger.

Dette grundige forarbejde fra politiets side har gjort hele processen lettere, fordi det har stået klart for den kriminaltekniske sektion, hvordan den ville blive bedømt.

Set fra DANAKs side har akkrediteringen været lidt speciel, fordi man ikke har prøvet at akkreditere et laboratorium af denne type før.

Men der er ikke opstået forhold omkring håndtering af fingeraftryk, som kom i konflikt med akkrediteringsstandarden, og forløbet har vist, at kravene til maksimal grundighed i arbejdet på politiets laboratorium minder om den kultur, man også finder på andre laboratorier.

Erik Øhlenschlæger har også ros til Rigspolitiets måde at strukturere opgaven på.

- Man har etableret en struktur omkring akkrediteringen, som er passende uafhængigt af det normale hierarki, der måtte være hos politiet, lyder det fra Erik Øhlenschlæger.

EU's rammeafgørelse fra 2009

- Rammeafgørelser er en retsakt, der tidligere blev brugt i forbindelse med EU's politi- og strafferetlige samarbejde. Rammeafgørelser gled dog ud med Lissabon-traktaten, så man nu regulerer området med forordninger og direktiver.
- Rammeafgørelse 2009/905/RIA om akkreditering af leverandører af kriminaltekniske ydelser, der udfører laboratorieaktiviteter:
 - Skal sikre, at resultater fra laboratorier udført af akkrediterede leverandører i én medlemsstat anerkendes på lige fod med resultater udført af leverandører, der er akkrediteret i henhold til ISO/IEC 17025 i enhver anden medlemsstat i EU.
 - Bestemmer, at leverandører af kriminaltekniske ydelser, der udfører laboratorieaktiviteter, skal akkrediteres af et nationalt akkrediteringsorgan.
 - Sætter en frist på området for dna-profiler til 30. november 2013.
 - Sætter en frist på området for fingeraftryksoplysninger til senest 30. november 2015.
 - Oplyser, at Kommissionen inden 1. juli 2018 vil fremlægge en rapport om gennemførelsen af rammeafgørelsen.

Ny lovgivning, hvor akkreditering anvendes

Nedenstående love og bekendtgørelser kan findes på www.retsinfo.dk

Ref. nr.	Titel	Udgivet
BEK nr. 1047 Klima-, Energi- og Bygningsministeriet	Bekendtgørelse om en godkendelsesordning for virksomheder, der monterer små vedvarende energianlæg. Kontrolinstansens kvalitetsstyringssystem kan bygge på akkrediteret certificering.	26/08/2013
BEK nr. 73 Klima-, Energi- og Bygningsministeriet	Bekendtgørelse om teknisk certificeringsordning for vindmøller. Virksomheder, der certificerer vindmøller og vindmølleprojekter, skal være akkrediteret eller godkendt af Energistyrelsen.	25/01/13
BEK nr. 686 Beskæftigelsesministeriet	Bekendtgørelse om indretning af tovbaneanlæg til personbefordring. Bemyndiget organ skal være akkrediteret af DANAK.	10/06/13
BEK nr. 788 Justitsministeriet	Bekendtgørelse om vejtransport af farligt gods. Ved uddelegering af kontrolopgaver skal virksomhed være omfattet af kontrolorganets akkreditering eller selv være akkrediteret.	27/06/13
BEK nr. 952 Fødevareministeriet	Bekendtgørelse om bekæmpelse af salmonella i rugeægsproducerende høns og kalkuner samt opdræt hertil. Diverse undersøgelser i forbindelse med salmonella skal indsendes til akkrediteret laboratorium.	10/07/13
BEK nr. 953 Fødevareministeriet	Bekendtgørelse om bekæmpelse af salmonella i konsumæghønseshold og opdræt hertil. Diverse undersøgelser i forbindelse med salmonella skal indsendes til akkrediteret laboratorium.	10/07/13
BEK nr. 954 Fødevareministeriet	Bekendtgørelse om salmonella hos kvæg. Diverse undersøgelser i forbindelse med salmonella skal indsendes til akkrediteret laboratorium.	10/07/13
BEK nr. 1105 Fødevareministeriet	Bekendtgørelse om forholdsregler vedrørende salmonellose hos fjerkræ samt salmonella og campylobacter i slagtefjerkræ. Visse typer af undersøgelser skal foretages på laboratorier, som kan være akkrediteret. Materiale til bakteriologisk undersøgelse for salmonella skal sendes til et akkrediteret laboratorium.	18/09/13
Lov nr. 640 Klima-, Energi- og Bygningsministeriet	Lov om ændring af byggeloven og lov om bygnings- og boligregistrering. Transportable konstruktioner kan blive omfattet af certificering – nærmere regler kan fastslå, at certificering skal udføres som akkrediteret certificering.	12/06/13

Nye akkrediteringer/godkendelser

i perioden fra 1. april 2013 – 1. oktober 2013

Akkreditering af certificeringsorganer		
7034	Inspecta	Produktcertificering i forbindelse med ISO 3834
Akkreditering af laboratorier til fysisk prøvning og kalibrering		
0538	Rigspolitiet KTC	Akkreditering til prøvning – fingeraftryk
Akkreditering af laboratorier til miljøfødevarerprøvning		
0543	ISI Food	Akkreditering til prøvning – fødevarer
Akkreditering af laboratorier inden for sundhedsområdet		
1020	KIBA Kolding	Akkreditering til medicinsk undersøgelse

For yderligere oplysninger se DANAKs hjemmeside www.danak.dk

Nyt om standarder for bedømmelse af ledelsessystemer

Allan Munck, amu@danak.dk, tlf. 77 33 95 45

Hovedparten af de standarder inden for akkreditering, der er under udarbejdelse eller er udgivet inden for den seneste tid, vedrører ledelsessystemer.

Her er man nu i fuld gang med at revidere hovedstandard ISO/IEC 17021 igen. Samtidig har man løbende udsendt nye standarder inden for enkelte delområder under 17021-standarden.

En arbejdsgruppe er nedsat under ISO CASCO for at revidere ISO/IEC 17021, men det er endnu for tidligt at sige noget om, hvad der vil blive ændret. Det ventes, at arbejdsgruppen kan afslutte sit arbejde i 2015.

Der er i tilknytning til ISO 17021 desuden i marts 2012 udgivet ISO/IEC TC 17022 om

auditrapporter, og i maj 2013 udgivet ISO/IEC TS 17023 om varighed af audit.

Det forventes, at man i IAF vil kræve alle ovenstående standarder på nær 17023 indført af de akkrediterede virksomheder. ISO 17023 er alene et vejledende dokument.

Her er en oversigt over ændringerne inden for ISO/IEC 17021-familien:

ISO/IEC 17021. Ny revision er påbegyndt, og første udkast forventes i høring senere i år. Med den seneste udgave, der udkom i 2011, blev der alene tilføjet nogle afsnit i standarden vedrørende kompetence og auditering til erstatning for henvisninger til ISO 19011. Disse afsnit forventes fastholdt.

I tilknytning til ISO 17021 udarbejdes der en række standarder med krav til kompetence på specifikke områder.

ISO/IEC TS 17021-2 om kompetence vedr. miljøledelsessystemer - udkom i august 2012.

ISO/IEC TS 17021-3 om kompetence vedr. kvalitetsledelsessystemer - udkom i maj 2013.

ISO/IEC TS 17021-4 om kompetence vedr. "event sustainability management systems" - udkom i september 2013.

ISO/IEC TS 17021-5 om kompetence vedr. "asset management systems" - er under udarbejdelse.

ISO/IEC TS 17021-6 om kompetence vedr. "business continuity management" - er foreslået udarbejdet.

ISO/TS 22003, der blandt andet indeholder krav om kompetence vedrørende ledelsessystemer for fødevarer sikkerhed, forventes udgivet i ny udgave inden for den nærmeste tid.

For 17021-4, -5 og -6 har man i det danske standardiseringsudvalg S-335 p.t. ikke set noget behov for kravdokumenter på disse områder.

Kurser

Titel	Dato	Tilmeldingsfrist
Grundkursus DS/EN ISO 17025:2005	4.-6. december 2013	Få ledige pladser – kontakt venligst DANAK.
Grundkursus DS/EN ISO 15189:2013	26.-28. marts 2014	24. januar 2014
Grundkursus DS/EN ISO 17025:2005	21.-23. maj 2014	21. marts 2014

Certificering af telte og scener på vej

Jesper Høj, jh@danak.dk, Tlf. 77 33 95 33

En certificeringsordning for transportable konstruktioner som telte og scener synes godt på vej til at blive virkelighed efter en revision af byggeloven i foråret. Heri er der givet hjemmel til at etablere en sådan ordning.

Certificeringsordningen er blevet foreslået af en arbejdsgruppe, der var nedsat af regeringen for at komme med forslag til en mere effektiv byggesagsbehandling.

Hvis certificeringsordningen kommer i gang, vil de transportable konstruktioner fremover

kunne slippe for at skulle igennem en byggesagsbehandling i kommunen før opstillingen. I stedet kan kommunen nøjes med at give tilladelse til midlertidig opsætning.

Godkendelsen via certificering skal sikre, at den transportable konstruktion lever op til relevante bestemmelser i byggelovgivningen. Dermed skal det sikres, at konstruktionen er udformet korrekt og i forsvarlig sikkerhedsmæssig stand.

Ved godkendelse/certificering skal blandt andet de statiske beregninger, som påviser

konstruktionens stabilitet, kontrolleres.

DANAK rådgiver Energistyrelsen i forbindelse med overvejelserne om at etablere en sådan certificeringsordning.

Det er DANAKs anbefaling, at man opbygger certificeringsordningen for transportable konstruktioner på baggrund af en akkrediteret inspektion.

I dag bruges akkrediteret inspektion til syn af forlystelser. Erfaringer herfra kan inddrages og udnyttes ved etableringen af en ordning for transportable konstruktioner.

Nye eller reviderede dokumenter fra DANAK

Alle dokumenterne kan hentes på DANAKs hjemmeside: www.danak.dk

Ref. nr.	Titel	Udgivet	Status
AB 1	Generel bestemmelse om akkreditering af virksomheder	August 2013	Revideret
AB 2	DANAKs akkrediteringsmærke og henvisning til akkreditering	August 2013	Revideret
AB 4	Akkreditering af udbydere af præstationsprøvnings	Sept. 2013	Revideret
AB 5	Akkreditering af laboratorier til certificering af referencematerialer	Maj 2013	Revideret
AML 07	Sikring af uvildighed	Sept. 2013	Revideret
AMC13	Implementering af ny bekendtgørelse fra Arbejdstilsynet	Oktober 2013	Ny

Nye eller reviderede dokumenter fra EA (European Co-operation for Accreditation)

Alle dokumenterne kan hentes på EA's hjemmeside: www.european-accreditation.org

Ref. Nr.	Titel	Udgivet	Status
EA-INF/01	List of EA publications		Revideres løbende
EA-INF/02	Contact Persons of EA Full and Associate members, Contracts of Co-operation, Recognised Stakeholders and Observers		Revideres løbende
EA-INF/03	EA Multilateral and Bilateral Agreements and Signatory Lists		Revideres løbende
EA-1/17	EA Rules of Procedures		Revideres løbende
EA-2/13 S1	Interpretation of Terminology of clause 5.1 of EA-2/13	Juni 2013	Ny
EA-3/12	Policy for Accreditation of Organic Production Certification	Juni 2013	Ny
EA-6/02	Guidelines on the use of EN 45011 and ISO/IEC 17021 for Certification to EN ISO 3834	Juli 2013	Revideret

Nye eller reviderede dokumenter fra IAF (International Accreditation Forum, Inc.)

Alle dokumenterne kan hentes på IAF's hjemmeside: www.iaf.nu

Ref. Nr.	Titel	Udgivet	Status
IAF MD 11	Application of ISO/IEC 17021 for Audits of Integrated Management Systems (IMS)	Juni 2013	Ny
IAF MD 12	Assessment of Certification Activities for Cross-Frontier Accreditation	September 2013	Ny